

SODANKYLÄN KUNTA

KELUKOSKENMAAN ASEMAKAAVA

OSALLISTUMIS- JA ARVIOINTISUUNNITELMA (OAS)
14.3.2024

1. Johdanto

Maankäyttö- ja rakennuslain (MRL) 51 §:n mukaan asemakaava on laadittava ja pidettävä ajan tasalla sitä mukaa kuin kunnan kehitys tai maankäytön ohjaus-tarve sitä edellyttää. MRL:n 62 § mukaan kaavoitusmenettely tulee järjestää ja suunnittelun lähtökohdista, tavoitteista ja mahdollisista vaihtoehdoista kaavaa valmisteltaessa tulee tiedottaa niin, että alueen maanomistajilla ja niillä joiden asumiseen, työntekoon tai muihin oloihin kaava saattaa huomattavasti vaikuttaa, sekä viranomaisilla ja yhteisöillä, joiden toimialaa suunnittelussa käsitellään (osallinen), on mahdollisuus osallistua kaavan valmisteluun, arvioida kaavoituksen vaikutuksia ja lausua kirjallisesti tai suullisesti mielipiteensä asiasta.

Osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa (OAS) kuvataan kaavoitustehtävää sekä määritellään kaavatyössä käytettävät osallistumisen ja vuorovaikutuksen periaatteet, laajuus ja tavat. OAS:ssa selvitetään, miten osalliset voivat esittää mielipiteensä kaavoituksen eri vaiheissa ja miten tästä tiedotetaan. Arviointiosassa selvitetään kaavan toteutukseen liittyvät ympäristövaikutukset ja niiden arviointimenetelmät.

2. Suunnitelman nimi

Kelukoskenmaan asemakaava

3. Suunnittelualue

Asemakaavan laadinta koskee Sodankylän kirkonkylän pohjoispuolelle sijoittuva aluetta. Alue sijaitsee noin 3,5 km kirkonkylältä pohjoisen suuntaan. Suunnittelualue on rajattu likimäärin tämän OAS:n liitekarttaan (**Liitekartta 1**) sekä kansilehden karttaan.

Kuva 1. Suunnittelualue.

4. Suunnittelun lähtökohdat ja alustavat tavoitteet

Sodankylän kunta ja valtio ovat tehneet tilusvaihtosopimuksen 17.9.2020, jossa kunnalle on siirtymässä tilusvaihtotoimituksessa kiinteistöstä 758-416-2-9 Puolustuslaitoksen alue noin 13,3 ha suuruinen alue. Maa-alue sijaitsee kirkonkylän taajamasta noin 3,5 km pohjoisen suuntaan, Jeesiönratsutiellä.

Alueelle on tarkoitus laatia asemakaava, jossa varaudutaan kaivostoimialan tarvitsemiin tontti- ja toimitilatarpeisiin. Asemakaavan laadinnan aikana on tarkoitus käydä yrittäjien kanssa vuoropuhelua, jotta kaavalla voidaan varautua taroituksenmukaisiin tonttiratkaisuihin. Jatkosuunnittelussa tulee varautua myös kunnallistekniikan rakentamiseen alueelle.

Sodankylän kunnanhallitus päätti kokouksessaan 15.2.2021 § 56, että kunta käynnistää asemakaavan laadinnan.

5. Suunnittelutehtävä

Tehtävänä on laatia suunnittelualueelle maankäyttö- ja rakennuslain (MRL) mukainen asemakaava. Kaava laaditaan mittakaavaan 1:2 000.

MRL 50 §:n mukaan: *"Alueiden käytön yksityiskohtaista järjestämistä, rakentamista ja kehittämistä varten laaditaan asemakaava, jonka tarkoituksena on osoittaa tarpeelliset alueet eri tarkoituksia varten ja ohjata rakentamista ja muuta maankäyttöä paikallisten olosuhteiden, kaupunki- ja maisemakuvan, hyvän rakentamistavan, olemassa olevan rakennuskannan käytön edistämisen ja kaavan muun ohjaustavoitteen edellyttämällä tavalla".*

6. Suunnittelualueen kaavoitustilanne

Maakuntakaava

Pohjois-Lapin maakuntakaavassa (saanut lainvoiman 28.1.2008) alue kuuluu erityisalueeseen (E) ja suunnittelualueen kautta on osoitettu valtatie (vt) ja jäämeren käytävä (**Liitekartta 2**). Vireillä olevassa Pohjois-Lapin maakuntakaavaehdotuksessa alue on osoitettu työpaikka-alueena (TP) ja suunnittelualueen kautta on osoitettu merkittävästi parannettava valtatie ja jäämeren käytävä sekä paliskunnan raja/esteita.

Yleiskaava

Alueella on osittain voimassa Kelujärvi-Rajala osayleiskaava, jossa on valtatie / Jäämeren käytävä ja sen läheisyydessä suojaviheralue (EV) sekä melualue ja kevyenliikenteen pääreitti (**Liitekartta 3**).

Asemakaava

Alueella ei ole voimassa asemakaavaa.

Valtakunnallisen alueidenkäytön tavoitteet

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet ovat osa maankäyttö- ja rakennuslain mukaista alueidenkäytön suunnittelujärjestelmää. Lain mukaan alueidenkäyttötavoitteet on otettava huomioon ja niiden toteuttamista on edistettävä maankunnan suunnittelussa, kuntien kaavoituksessa ja valtion viranomaisten toiminnassa.

Valtakunnallisista alueidenkäyttötavoitteista päättää valtioneuvosto. Valtioneuvosto päätti valtakunnallisista alueidenkäyttötavoitteista 14.12.2017. Päätös on tullut voimaan 1.4.2018. Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet ovat:

- Toimivat yhdyskunnat ja kestävä liikkuminen
- Tehokas liikennejärjestelmä
- Terveellinen ja turvallinen elinympäristö
- Elinvoimainen luonto- ja kulttuuriympäristö sekä luonnonvarat
- Uudistumiskykyinen energiahuolto

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet tulevat käsiteltäväksi pääasiassa maankuntakaavoituksessa ja yleiskaavoituksessa. Asemakaavassa valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet käsitellään tarpeellisilta osin.

7. Vaikutukset alueittain

Alustavan tarkastelun perusteella asemakaavan muutoksella olisi seuraavia vaikutuksia:

Alueen asemakaavoittaminen edistää alueen elinkeinoelämän edellytyksiä ja kaavalla voi olla vaikutuksia lähiympäristöön.

8. Osalliset

Osallisten toivotaan ottavan osaa kaavoitukseen liittyvään suunnitteluun tässä osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa esitettyjen periaatteiden ja tavoitteiden saavuttamiseksi. Oheinen luettelo pyrkii kattamaan pääosan osallisista, mutta ei ole ketään poissulkeva. Luetteloa voidaan täydentää, jos itsensä osallisiksi kokevia tahoja ilmenee lisää.

1. Suunnittelualueen ja lähialueiden maanomistajat

2. Ne, joiden asumiseen, työntekoon tai muihin oloihin kaava saattaa huomattavasti vaikuttaa, kuten

- Lähialueen asukkaat
- Lähialueen maanvuokralaiset

3. Viranomaiset

- Kunnanhallitus
- Lapin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
- Lapin liitto
- Lapin pelastuslaitos
- Lapin maakuntamuseo
- Puolustusvoimat
- Metsähallitus

- Tunturi-Lapin ympäristöterveydenhuolto

4. Yhteisöt ja yritykset, joiden toimialaa suunnittelussa käsitellään

- Aukkaita edustavat yhteisöt
- Rovakaira Oy
- Sodankylän Lämpö ja Vesi Oy
- Kemijoki Oy
- Sattasniemen Paliskunta

9. Osallistumismenettelyt ja tiedottaminen

Osallistumismenettelyn tavoitteena on luoda hyvä tiedon kulku sekä toimiva vuoropuhelu osallisten ja kaavan laatimisesta vastaavien tahojen välille koko suunnitteluprosessin ajaksi. Osallistumisen tulisi palvella suunnittelun eri vaiheiden tiedonsaantia ja kussakin vaiheessa tehtäviä valintoja ja päätöksiä. Osallisille jaetaan tietoa suunnittelun vaiheista ja vaikuttamismahdollisuuksista. Osallisilta saatavat tiedot ja mielipiteet työstetään suunnitteluprosessia palvelemaan muotoon.

Suunnitteluprosessi jaetaan selkeisiin vaiheisiin osallistumisen hallinnan helpottamiseksi. Kussakin vaiheessa tehdään selkeät välipäätökset ja annetaan palaute sitä pyytäneille osallisille.

Kaavoitusvaiheet ovat:

- **Aloituskvaihe**
 - kunnanhallituksen päätös kaavan laatimisesta
 - osallistumis- ja arviointisuunnitelman (OAS) laadinta
 - vireilletulosta ja OAS:sta tiedottaminen
- **Valmisteluvaihe**
 - perusselvitykset ja tiedon keruu, analyysi
 - vaihtoehtojen selvitys ja luonnostelu
 - valmisteluvaiheen kuuleminen (valmisteluaineisto nähtäville)
- **Ehdotuskvaihe**
 - kaavaehdotuksen laatiminen
 - kuuleminen kaavaehdotuksesta (ehdotus nähtäville)
- **Hyväksymiskvaihe**
 - kunnanhallituksen hyväksymispäätös
 - päätöksestä tiedottaminen
 - muutoksenhaku
 - voimaantulo

1-vaiheessa kaavan vireille tulosta ilmoitetaan lehti-ilmoituksella, suunnittelualueella yleisesti leviävässä sanomalehdessä (Sompio), kunnan sähköisellä ilmoitustaululla: www.sodankyla.fi sekä kirjeitse keskeisille osallisille. Tiedotuksen yhteydessä julkaistaan osallistumis- ja arviointisuunnitelma (OAS).

2-vaiheessa kaavan laatija selvittää olemassa olevan perusselvitysaineiston. Osallisilta saatavat tiedot, ehdotukset ja kannanotot kirjataan ja niiden pohjalta eri alueilta voidaan laatia vaihtoehtoisia kaavaluonnoksia. Kaavaluonnoksen/luonnosten valmistuttua järjestetään valmisteluvaiheen kuuleminen. Kuntalaisilla ja osallisilla on mahdollisuus esittää mielipide kaavan valmisteluaineistosta. Kuulemisesta tiedotetaan kuten 1-vaiheessa.

3-vaiheessa valmistelussa syntynyt kaavaehdotus asetetaan julkisesti nähtäville. Asemakaavaehdotus pidetään nähtävillä 30 päivän ajan, jona aikana kuntalaisilla ja osallisilla on mahdollisuus tehdä siitä muistutus. Nähtävillä olosta ja oikeudesta tehdä muistutus ilmoitetaan, kuten kunnalliset ilmoitukset kunnassa julkaistaan (kunnan sähköinen ilmoitustaulu) Sompio –paikallislehdessä sekä kirjeitse maankäyttö- ja rakennusasetuksen (MRA) 27 §:n mukaisesti. Asemakaavaehdotuksesta pyydetään tarvittaessa lausunto keskeisiltä viranomaisilta ja yrityksiltä/yhteisöiltä.

4-vaiheessa kunnanhallitus hyväksyy kaavan ja hyväksymispäätöksestä kuulutetaan niin kuin kunnalliset ilmoitukset kunnassa julkaistaan. Kaava-aineisto lähetetään tiedoksi Lapin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle ja lisäksi hyväksymisestä lähetetään tieto niille viranomaisille, kuntalaisille ja muistutuksen tehneille, jotka ovat sitä pyytäneet kaavan nähtävillä ollessa. Kaava tulee voimaan, kun lainvoiman saaneesta kaavasta kuulutetaan lehtikuulutuksella ja kunnan sähköisellä ilmoitustaululla: www.sodankyla.fi

Jokaisessa vaiheessa kuulutukset julkaistaan kunnan sähköisen ilmoitustaulun ja lehtikuulutuksen lisäksi kunnan internetsivuilla: www.sodankyla.fi/kaavat

Kaava-aineisto asetetaan nähtäville Sodankylän kunnanviraston tekniselle osastolla (Jäämerentie 1) ja internetissä, osoitteessa: www.sodankyla.fi/kaavat. Mielipiteet/muistutukset ja lausunnot toimitetaan kaavan nähtävänäoloaikana osoitteeseen:

Sodankylän kunta
Elinvoimapalvelut
PL 60
99601 Sodankylä

Tai kirjaamo@sodankyla.fi

10. Viranomaisyhteistyö

Kaavasta pyydetään valmisteluvaiheessa ja ehdotusvaiheessa lausunnot keskeisiltä viranomaisilta. Viranomaisneuvottelua ei katsota tarpeelliseksi järjestää.

11. Selvitettävät vaikutukset

MRL:n 9 §:n mukaan kaavan tulee perustua kaavan merkittävät vaikutukset arvioivaan suunnitteluun ja sen edellyttämiin tutkimuksiin ja selvityksiin. Kaavan vaikutuksia selvittäessä otetaan huomioon kaavan tehtävä ja tarkoitus.

MRA:n 1 §:ssä edellytetään, että selvitysten on annettava riittävät tiedot, jotta voidaan arvioida suunnitelman toteuttamisen merkittävät välittömät ja välilliset vaikutukset:

- 1) *ihmisten elinoloihin ja elinympäristöön;*
- 2) *maa- ja kallioperään, veteen, ilmaan ja ilmastoon;*
- 3) *kasvi- ja eläinlajeihin, luonnon monimuotoisuuteen ja luonnonvaroihin;*
- 4) *alue- ja yhdyskuntarakenteeseen, yhdyskunta- ja energiatalouteen sekä liikenteeseen;*
- 5) *kaupunkikuvaan, maisemaan, kulttuuriperintöön ja rakennettuun ympäristöön;*
- 6) *elinkeinoelämän toimivan kilpailun kehittymiseen.*

Kaavassa merkittävimmät vaikutukset kohdistuvat alleviivattuihin aiheisiin.

12. Vaikutusten arviointimenetelmät

Tehdyt ja tehtävät selvitykset/arviot toimivat perustana vaikutusten selvittämisessä ja arvioinnissa. Uudet selvitykset ja vaikutusten arviointi perustuvat olemassa oleviin tietoihin ja ne kohdennetaan suunnittelun kannalta olennaisiin alueisiin ja aiheisiin.

Arviointityö on koko kaavoitusprosessin ajan jatkuvaa ja ympäristövaikutuksia tarkastellaan kaikissa suunnitteluvaiheissa. Arviointi ei tuota yksiselitteistä tulosta vaan tietoa, jonka perusteella voidaan päätellä, miten eri vaihtoehdot sopivat erilaisiin tavoitteisiin ja ympäristöarvoihin.

Vaikutuksia ihmisten elinoloihin ja elinympäristöön arvioidaan osallisten ja eri sidosryhmien kanssa käytävin keskusteluihin. Vaihtoehtojen vertailuksi selvitetään, mitä ympäristövaikutuksia aiheutuu, jos suunnitelmaa ei tehdä ollenkaan (0-vaihtoehto). Tämä on osa nykytilan selvittämistä. Vaikutuksia kuvaillaan sanallisesti ja tarvittaessa havainnollistetaan teemakartoin. Vaikutusten arviointiin kuuluu myös havaittujen haittavaikutusten lieventämisen ennakointi.

Kaavaan voidaan ottaa mukaan kaavamääräyksiä, joilla haittojen estämiseen tai rajoittamiseen pyritään (MRL 57 §).

13. Kaavoituksen arvioitu aikataulu ja päätöksentekovaiheet

Kaava käynnistetty	kk / vuosi
Kaavan vireille tulo kuulutus ja OAS nähtäville	1/2021
Valmisteluaineisto nähtäville	4/2021
Kaavaehdotus nähtäville	9/2023
	5/2024

14. Palautteen antaminen osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta

Osallisia kehoitetaan tutustumaan tähän osallistumis- ja arviointisuunnitelmaan ja antamaan siitä palautteensa mahdollisimman varhaisessa vaiheessa. Palaute pyydetään antamaan kirjeellä tai sähköpostilla kaavan valmistelusta vastaavalle henkilölle: Sodankylän kunta, Ari Pesonen.

Mikäli ilmenee tarvetta OAS:n tarkistamiseen kaavaprosessin kuluessa, voidaan sitä muuttaa tai täydentää. Mahdollisista OAS:n muutoksista tiedotetaan alkuperäisen suunnitelman tiedotustapaan, muutoksen merkitys ja laajuus huomioiden.

15. Yhteystiedot

Kaavoituksen yhteystahot ja henkilöt:

yhteystaho:	Sodankylän kunta
henkilö:	Ari Pesonen, maankäyttöpäällikkö
osoite:	PL 60, 99601 Sodankylä
puhelin:	040 769 5950
sähköposti:	ari.pesonen@sodankyla.fi
henkilö:	Ville Mäkitalo, kaavoittaja
osoite:	PL 60, 99601 Sodankylä
puhelin:	0400 586 621
sähköposti:	ville.makitalo@sodankyla.fi